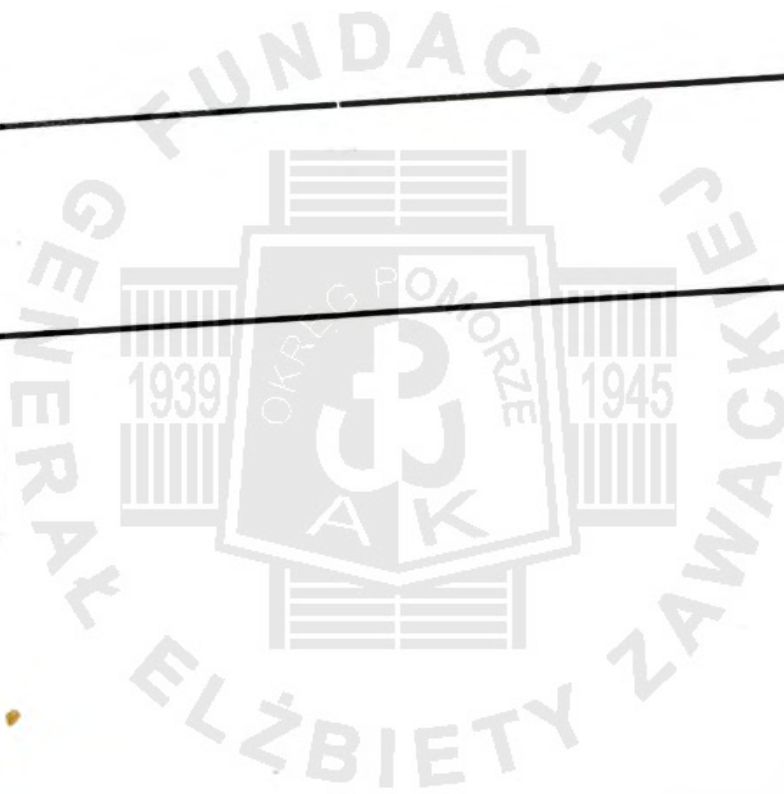

Zakożenie teozki 1998r.

opracowanie 2013. A. Rojci

LOPOLE

Adres
Liefenec 19 46 -031
Pomorski woj. Opole

LWP

BIALKOŃSKA Zofia
zam. Bajcer (1946)

1170/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

170/WSK

Białkowska Zofia

zem. Bajcer

I/1. Relacja ✓ K. 2. s. 4

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące delatora ✓ K. 3. s. 6

II. Materiały uzupełniające relację

III/1. Materiały dotyczące rodziny relatora

III/2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5. Inne

IV. Korespondencja

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne :

VI. Fotografie

Relacja

I/1 Relacja Bratkovskiej Zofii zam. Bajcer
o wojennej służbie, wypełniona wiersnoręcznie, oryginał K.2.6.4

I/3 Inne materiały dotyczące rektorów

Ankieta opracowana przez Jęną Kobilkowską z W-ry, dla potrzeb
badań socjologicznych dot. służby wojskowej kobiet-żołnierzy
Ankieta wypełniona wiersnoręcznie oryginał przez Zofię Bratkovską
zam. Bajcer w 1967r. K. 3 s. 6

1170/WSK

Zal. Nr 2

I/919 8/1

Schemat relacji o wojennej służbie kobiet-żołnierzy
w I i II Armii Wojska Polskiego
w latach 1939-1945

Relację można również sporządzić w sposób opisowy uwzględniając punkty schematu, ale nie rozdziając opisu na poszczególne punkty.

I. DANE OSOBOWE

1. Nazwisko / także panieńskie z datą zmiany /, imiona

Baycer Zofia c. Jana z domu Białkowska, data zmiany 26. VII. 1946

2. Data i miejsce urodzenia / w przypadku wsi podać powiat /

25. I. 1923 r. Mielnica-Podolska pow. Borszczów woj. Tarnopol

3. Imiona rodziców, nazwisko panieńskie matki, dane o ich pracy zawodowej i społecznej

Jan Kordina Bartoszewski własne gospodarstwo rolne

4. Obecny adres składającej relację, nr telefonu

Zielenice 19 46-034 Pokój pol. woj. Opole

II. DANE ŚRODOWISKOWE

1. Wykształcenie / nazwy szkół i lata ich ukończenia /

podstawowe Mielnica-Podolska 30. VI. 1937 r.

2. Miejsce zamieszkania przed 1939 rokiem

Mielnica-Podolska pow. Borszczów woj. Tarnopol

3. Czym zajmowała się przed 1939 rokiem / nauka, praca - jaka ? /

praca w gospodarstwie rodziców

4. Przynależność do ZHP, PWK, PCK, Związek Młodzieży Wiejskiej, Sodaliczja Mariańska

ZHP

III. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 ROKU

Przydział, funkcja, służba wojskowa lub udział w obronie cywilnej, służba sanitarna.

IV. DANE Z OKRESU LAT 1939-1945

Nauka, praca, udział w konspiracji / jakiej ? /

praca w gospodarstwie rolniczym

1. Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ? / wywiezienie, aresztowanie, ewakuacja, miejsce pobytu - charakter pracy /

1939r. pod okupacją ZSRR Mielnica Podolska pow. Borsuców praca w gospodarstwie

2. Moja droga do wojska polskiego / mobilizacja, zaciąg ochotniczy /

mobilizacja 6.VI 1944r. Mielnica - Podolska i przewieziono pod Żytomier - Bogunia

3. Data rozpoczęcia służby w wojsku i data zdemobilizowania.

6.VI 1944r. zdemob. 26.II 1945r. z Boguni kolumnami pieszo przetransportowane do Przemysła i terenie przesady wojskowej 8.III 1944 C. D. P.

4. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskową

C. D. P. Sam. Komp. łącz. telefornistka

5. Jakie wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku

usuwala asterki na liniach łączności pod czas walk bojowych telefonistka pełniac dyżury w sztabie

6. Jakie przeszła przeszkolenie w wojsku / szkoły, kursy, itp. /

kursy łączności

7. W jakich bitwach brała udział / miejscowość, data, odniesione rany i kontuzje, gdzie i

kiedy ? / wyzwolenie Warszawy 17.I 1945 zdobycie miast: Żytów, Jastrów, Redritz, Frydlad Pomorski i innych miejscowości Zachodniego Pomorza 8-18.III 1945 Kłobnierz, 16-18.IV 1945 Forstwanie Odry, 21-26.V 1945 Budziszyn, Drezno, 30.V - 2.VI Berlin nie odniosłam ran i kontuzji.

8. Stopień wojskowy w chwili demobilizacji i obecnie / data /

st. szeregowy - st. sierżant

9. Odznaczenia bojowe, państwowe i społeczne

Medal za Warszawę, za Odrę, Wisę, Bałtyk za udział w walkach o Berlin
"Medal Złoty i Srebrny 1945r." Krzyżem Kawalerskim Orderu
Odrodzenia Polski, Odznaka Weterana Walk o Międzyzłocie, Honorowa Odznaka
V. ŻYCIORYS POWOJENNY "Ploterówka WP"

1. Dalsze kształcenie się. Warunki rodzinne. Praca zawodowa i działalność społeczna. Wpływ służby wojskowej na życie powojenne.

Praca zawodowa, oraz własna rodzina na działalnosc społeczna
brakowało zarobka które straciłem na froncie jak również czasu.
Wpływ służby frontowej na życie powojenne był bardzo duży ciężkie
- żołnierska kochanka bez środków do życia bez, napi. bez rodziny, znajo-
mych gdzie się widzi co robić brak pieniędzy na potrzeby zdemobilizowanego
miasto Anagninów pierwsze to znalazłem sennica celem obstarowania
zakopaniek wysnając w jakiej jestem sytuacji uszył zakopianki
bez zapłaty za co serdecznie podziękowałem następnie udałem się
na stację kolejową celem wyjazdu na odzyskany zachód nie mając
pieniędzy znów trzeba prosić kierownika, przedstawiając sytuację
swego losu zrozumiał a pociąg relacji Kraków - Jelenia Góra tak
i zachód a o wydaniu nie ma mowy tuż zostałem przewiezona do
Terminsk, celem podjęcia pracy tak obruke zasługi kobiety frontowej
2. Jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska.
30.1.1945r. zdemobilizowano bez żadnych środków do życia w dodatku
w pierwszym butoch - pantoflach nie mając żadnego przytułku nikt tym
nie interesował się - rodzina na wschodzie, a ja wyrzuciona za bramę
na brak postanowiłam wyjechać na zachód, gdzie nie mogłam osiedlić się
z powodu braku domów gospodarstw już wcześniej zajętych wreszcie udało mi się
dołączyć w Jelenio Górkim, podjęłam fabryka Terminsk
3. Obecnie źródło utrzymania / emerytura, renta z ogólnego stanu zdrowia, renta inwalidzka
wojennego, renta rolna, renta wdowia, proszę uwzględnić grupy inwalidztwa /

Emerytura

4. Obecny stan zdrowia

Okambatant w 4ym latkach jak może się czuć!
Choruję na nerwy

5. Z jakiego rodzaju służby zdrowia korzystała

perwersyjnego

6. Czy była represjonowana po wojnie / sama autorka lub jej rodzina, aresztowania, Medztwo, okoliczności, data, miejsce /

Aresztowanie brata przez NKWD Bessarabów 1945 miejsce
któremu prowadzone śledztwo z wielkimi torturami odbierając
zdrowie wypuszczając chorego po przyjeździe do rodziców którzy zmuszeni
byli odwieźć go do szpitala po myśleniu że szpitala w krótkim czasie zamart
zamut że brat urodził 1939r w walce obronny cisypruy

7. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególne sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich wykształcenie, zawody, zajmowane stanowiska.

Moja rodzina na przesłach wschodnich przeżyła ciężkie losy wojenne
wśród rdznych band oraz głód obecnie zostało dwie starsze
siostry rezygnując z wyjazdu do polski, a ja z mężem jesteśmy
na emeryturze mamy jednego syna z nimi nie mieszkam
ma swoją rodzinę wykształcenie ekonomiczne praca
w swoim zawodzie.

Pożądane załączenie:

- dokumentów, wspomnień i fotografii dotyczących okresów przedwojennego, kampanii wrześniowej oraz okresu wojennego.
- wykazu książek i artykułów, w których wzmiankuje się o służbie wojskowej autorki i o jej formacji.

Czytelny podpis

Zofia Bejcer

Data 17.V.1998r

Irena Królikowska
Warszawa 10, ul. Sempołowskiej 3 m.25.

Warszawa, dnia1967r.

A N K I E T A

Zamierzam napisać pracę o losach kombatantek po wojnie. Jako jedna spośród Was, pragnę poznać historię Waszego życia, która pomoże mi zbadać wpływ służby wojskowej kobiet na ich późniejszą pozycję w społeczeństwie i rodzinie. Proszę więc uprzejmie o szczerą odpowiedź na postawione niżej pytania, ewentualnie dołączenie na osobnej kartce swego życiorysu. Jeżeli pragniecie pozostać nieznaną, ankiety można nie podpisywać lub podać tylko wybrany pseudonim. Mile widziane wszelkie zdjęcia, które po wykorzystaniu, na życzenie adresatki, mogą być zwrócone. *(Tutaj wkleić)*

Z góry dziękuję za współpracę.

1. Po demobilizacji osiedliłaś się: / odpowiednie podkreśl/

- w mieście stołecznym,
- w mieście wojewódzkim,
- w mieście powiatowym,
- w małym miasteczku,
- na wsi.
- w osiedlu.

Dlaczego: Dla tego, że mies. była zamieszkiwana pod względem życia ekonomicznego i kultury było osiedlenie się jak to było w miastach przemysł był równy o pracę było bardzo trudne w pracy, z tymczasem zdemobilizowani nie mieli żadnej opieki, tutaj się jak na przykład, a z tymczasem kto miał w rodzinie

2. Opisz pokrótce warunki, w jakich odbywał się Twój start życiowy po zdemobilizowaniu:

✓ Gdy zostałam zdemobilizowana 10 XII 1945 postanowiłam wyjechać za zachód w teren, które były wyznaczone dla osiedlenia się żołnierzy zdemobilizowanych I Armii, podobnie na zachód była festung, a le dotarłam właśnie do pow. Szwecja gdzie wiodłymi byli którzy nie mieli nic wspólnego z frontem przez których wysunięciem żołnierzy obciążających się o jakies zadobycie zastawione na polu walk z niemieckim oddziałem po wielu tygodniach czasu z trudnego obciążenia się o jakies domki co byłam samotna bez rodziny otrzymałam w miejscowości Szpolowo obecnie Chmielnia. Z uwagi tej że brakło środków do życia zmuszona byłam wyjechać do miejscowości Szpolowo celu podjęcia pracy fabryce Ruszenie gdzie przepracowałam 6-m-cy z powodul miżkiem zarobkiem powróciłam do Chmielnia do swej siostry i męża z pierwiastkiem chleba zabrano moją wyprawę zastawioną opuszczonej siostry mimo interwencji stowarz. dla tego, jak z jakimi warunkami nie było żadnego rezultatu domki zabrano

Zostataim boszą sierotą. Dla czego lek jest lez dla tego
ze two ciotkiew / Zolucien byty, byty nie potrzebny bo z niego nie
byto domu wysadowai cel, polityczny i poglady jakie byty potre-
bne dla budownictwa socjalistycznego; w dalszym czasie nie
miej stany interesu pod tym wzgledem sa refferendumi.

3. Start ten wydatnie ukatwila Ci : rodzina,
 przyjaciele,
 panstwo,
 spoleczenstwo,
 instytucje spoleczne,
radzila sobie calkowicie samodzielnie. /odpowiednie podkreśl/

4. Czy rozpoczelaś nauke po zdemobilizowaniu:
 tak,
 nie.

Jeżeli tak, to dlaczego uvažalaś to za konieczne:

5. Rozpoczelaś nauke - doksztalcanie sie:
- już w roku 1945,
- kilka lat pózniej, /kiedy/
- kilkanaście lat pózniej,
- wcale nie uczylaś sie,

6. Jeżeli rozpoczelaś nauke, to czy:
- ukonczyłaś szkole podstawowa,
- " " zawodowa,
- " " . srodnią ogólnoksztalczaca,
- " " " zawodowa,
- wyższą.

7. Co zadecydowalo o takim wyborze:

Jeżeli przerwalaś nauke, to podaj przyczyny tej decyzji / ile klas ukonczy-
łaś:

8. Podaj zawod, w jakim pracujesz:

gospodyni domowa

a/ Ile zarabiasz / jakie masz gospodarstwo/ : *1.43 ha ogolene*

b/ Jakle posiadasz mieszkanie: *2uczenia i pokoj*

c/ Czy posiadasz: Telefon,
 radio,
 televizor,
 adapter,
 pralkę,
 lodowke,
 odkurzacz,
 inne;

9. Czy lubisz swoją pracę: tak,
nie.

Dlaczego tak jest? Powinnyś podnosić frontu jako żołnier (kobiet) nie bytam opiekunem nie umieram, a z tą sprawą w okresie si musyję z tego powodu przesłitać się a intereser na pełen miłośny zaatakował. rżumatyzm co w płycisto na przes serca i do dziś emonij mi ule lececin to wy- ssto spowodowało ogolne osłabienie nerwów prac 5 lat.

10. Czy fakt, że byłeś żołnierzem:

- ułatwił Ci - zakatwianie spraw osobistych w urzędach,
- otrzymanie pracy,
- dostanie się do szkoły,
- otrzymania mieszkania,
- awans w pracy,
- nie miał żadnego wpływu,
- utrudniał,
- nie przyznawałaś się do tego.

Podaj ciekawsze przykłady ilustrujące powyższą odpowiedź:

Tępo mi wstąpił tam się i z dobrym ciągu mam zamiar robotnicy, że bytam żołnierzem i wój Armii C. G. P. samodzielny kompanij Tsemosis jako telefonistka bródam wdraż w Halbach o wywołanie Harmany, 2to 10r, Jastrow, Re deritz, Frydery Pomorski, Kolo 6rsk i innych miejscowości po rekt Łabę za moje kobiece żołnierske podstawę nie otrzymałam żadnych odzwierci zasturonych w wetkach i, a miałam być w dyszenie otrzymane i mieć jeszcze tyle pamiętki za moje świertelnie ciężkie męki.

11. Czy służba wojskowa wyrobiliła w Tobie:

- poczucie własnej godności: Tak, nie.
- odwagę: tak, nie.
- wytrwałość w dążeniu do celu: tak, nie.

Czy możesz poprzeć to jakimiś przykładami:

Ja i mój mąż jesteśmy kombataurami II-gij wojny podwodnej z ZSRK i gdy w roku 1958, 1967 zb- plenowaliśmy odwiedzać całą swą rodzinę miałem nadmierne silosie prezentów celnicy na granic Przemysł, Moskiska przez celnicę próbowało nam oclić nie które prezenty i dzięki mojej odwagi i i zasługi potrafiłam udowodnić że nie mąż prawa oclić gdyż nie było to na handel. Jak wspominałam, że zejście domem o który obiegetam się, a zabrano mi go mi słubnie to musiłam chodric drewnie 50 km w m-eu styczniu 1946r. przez okres 5 dnię gotni rożmies mi zatarułam się

12. Czy jesteś zadowolona ze swych osiągnięć: - osobistych tak , nie.
- zawodowych tak , nie.
- społecznych tak , nie.
- naukowych tak , nie.
- małżeńskich tak , nie.
- towarzyskich tak , nie.

13. Czy utrzymujesz więź z kombatantkami :
Tak, nie.

Dlaczego:

14. Opisz swoje osiągnięcia w pracy:

15. Napisz , kiedy wyszłaś zamąż, czy małżeństwo jest udane, ile masz dzieci, w jakim wieku:

*Wyszłam za mąż 26 VII 1946r. z żołnierzem
który brał udział w walkach przez okres 5-let, mam
jednego syna. Obecnie mamy odpowiednią mieszkanie*

16. Podaj, gdzie uczył się /uczyły się / Twoje dzieci:

*Syn uczył się w szkole podstawowej w Pokoju, problemem
przystąpienia do matury i pobierania wyższej nauki gdyż są trudności
dostarczenia mu wyższych studiów zawodowych.*

- Jak kierowałaś ich losami:

- Czy nie zawiodły pokładanych w nich nadziei:

17. Czy Twoja rodzina szczeni się tym, że byłeś żołnierzem:

- tak, bardzo.
- tak,
- jest obojętna,
- nie.

Zilustruj to przykładami:

Nie wiem jakie przykłady zilustrować a mam ich wiele:

1. Posiadam do dnia dzisiejszego książeczki wojenne które przy zdembalizowaniu starali się zabroć a co mi pozostała sobie.
2. Kompletnie ommemorowane posiadam i przenosię do dnia dzisiejszego gdy przeszedłem to spólnie z rodziną dyskutujemy o najcięższych bitwach porównujemy z innymi. Odny orał zdobył...

18. Czy swoją przeszłość żołnierską wspominasz z przyjemnością, czy z niechęcią?

Dlaczego tak jest:

Z przyjemnością wspominałem zakochanie wojny dzień 9 II 1945 r. a szlak bojowy i ciężkie walki gdzie padali żołnierze z żołnierzem z zyczenia, ponieważ nie było do czasu przyjemności do czasu po trupach poległych żołnierzy
 a/ czy uważasz, że służba wojskowa wpłynęła ujemnie na Twoją kobiecość?

Podaj przykłady:

Służba wojskowa nie może wpływać ujemnie, a zwłaszcza wojny ponieważ żołnierze zmuszeni do jednego celu ocalić życie zwyciężając wrogów bardzo trudnych warunkach gdzie trzeba było, cierpieć głód, entod i nędy, i w każdej chwili spodziewać się śmierci
 A dzisiaj przeto mam zaszczyt i swą bojową podstawę
 b/ czy uważasz, że służba wojskowa dała Ci jakieś szanse życiowe?

Podaj przykłady:

Pracuję jestem, żenię się, urodziłem się i wychowałem w rodzinie w II-giej wojnie zatryumfował zwycięstwo, ale dobre cywilizacji, nowych rodzeń, naszych dniach, oraz modernizacji wojska Polskiego tu służbie Pokoju

c/ czy ktoś Ci wytykał w sposób przykry okres służby wojskowej?

Podaj przykłady:

Nieśce zwycięstwo na terenie woj. Warszawskiego spotykaliśmy nie przyjemnymi wspomnieniami od strony kobiet egzystujących, tak że po prostu nie ptacz skierowało się do mnie i porządkujących koleśanki biorących udział w wojnie kucniejąc sprzedac dla nas mleka, które to w tym okresie było lekiem, żeby była porządna to dowodziła mi postać, sypialnicę arystokraty, ztryumfował

19. Czy Twoja córka /dzisiejsza młodzież/ byłaby „Twoim zdaniem, zdolna pójść w Twoje ślady, gdyby zaszła tego potrzeba?

Trudnie mi jest powiedzieć czy dzisiejsza młodzież potrafiła by taki ciężki obowiązek pełnić w codziennym ustroju jest rynek wywala i w leżymu dobrobytu i ma inne możliwości do zdobycia zarobku które tak uważam, że pierwsze powstanie terenowe osiągnę samobrony o znacznym znaczeniu i zadaniem dotyczy

20. Podaj: czyto by to danego środowiska na danym terenie a będzie to zale

a/ Ile miałś lat w chwili mobilizacji: zale od tryumfu politycznego.

20 lat

b/ Jakie miałś wykształcenie?

7 klas podstawowy

c/ Gdzie mieszkałś przed wojną:

- miasto stołeczne,
- miasto wojewódzkie,
- miasto powiatowe,
- miasteczko,
- wieś,
- osiedle.

d/ Gdzie mieszkałś przed mobilizacją?

pow. Mieluń powiat Mieluń woj. Toruń

e/ Gdzie pracowałś?

Własne gospodarstwo

f/ W jakim stopniu wojskowym opuściłś wojsko?

St. Szere.

g/ Jakie otrzymałś odznaczenia i kiedy?

Zadanych

21. Czy chciałabyś coś jeszcze od siebie dodać:

Pragnę dodać że w miejscowości zamieszkałem do chwili mobilizacji ewakuacji się od Niemców i benderowców, a gdy byłem w wyśku po wyzwoleniu Warszawy byłem ciężko chorą, z marszem bez odpoczynku do watorcin tak jak: Dzierżyna - Berdona lub Potołoch, a zdemobilizowano nas tak jak mi dotychczas po prostu aspijansu, nie brak mi czasu i środków do życia uważam, że biedę tę w miarę możliwości bym otrzymał bo i dzisiaj jestem chory jeszcze z wojny ma nadzieję, że przy moim wieku i mojej miłości do życia mi się w tym pomoże.

Zaszytam wraz z synem i Młodziem panu Krulikowskiemu serdecznie

Jeszcze raz dziękuję Ci za udzielenie pomocy w tej pracy. Nie porzuciłem

BIALKOWSKA Zofie

Zakład Produkcyjny w Legnicy
TECZKA DO AKT
SWW 1824-331 ZN-96/1

